

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

Αθήνα, 21 Ιουνίου 2017
Αριθ. Πρωτ. Φ. 1300.2/26726/2017

Προς:
Την Πρόεδρο και τα Μέλη της
Διαρκούς Επιτροπής Παραγωγής & Εμπορίου

Αξιότιμη κα Πρόεδρε,
Αξιότιμοι κ.κ. Βουλευτές,

Στο πλαίσιο της συνεδρίασης της Διαρκούς Επιτροπής Παραγωγής & Εμπορίου στις 22 Ιουνίου 2017, με θέμα «Προστασία των αδέσποτων ζώων-Νομοθετικές παρεμβάσεις-Πλαίσιο», σας διαβιβάζουμε συνημμένα προς ενημέρωση των μελών της Επιτροπής:

1. Το υπ'αρ. πρ. Φ.1300.2/7380/17.2.2017 έγγραφο του Συνηγόρου του Πολίτη προς το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης με θέμα «Συνάντηση για θέματα αδέσποτων ζώων και καταφύγια»,
2. Το υπ'αρ. πρ. Φ.1300.2/24032/2.6.2017 έγγραφο του Συνηγόρου του Πολίτη προς το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης με θέμα «Αποτύπωση συζητηθέντων θεμάτων μετά την από 23.5.2017 συνάντηση εκπροσώπων του Συνηγόρου και του ΥΠΑΑΤ για ζητήματα αδέσποτων ζώων και καταφυγίων.

Ακριβές Αντίγραφο

Τριάντη Βασιλική

21/6/17

Με τιμή

Ιωάννης Σαγιάς
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

Αθήνα, 17 Φεβρουαρίου 2017
Αριθ. Πρωτ. Φ. 1300.2/7380/2017
Πληροφορίες:
Γραμματεία Ποιότητας Ζωής
☎ 213 1306 664 – 693

Πρός:

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης
Και Τροφίμων
Γενική Διεύθυνση Βιώσιμης Ζωικής
Παραγωγής και Κτηνιατρικής
Διεύθυνση Προστασίας των Ζώων
Φαρμάκων & Κτηνιατρικών Εφαρμογών
Βερανζέρου 46
Τ.Κ. 10438 Αθήνα

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης
Και Τροφίμων
Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών
Μενάνδρου 22
Τ.Κ. 10552 Αθήνα

Θέμα: «Συνάντηση για θέματα αδέσποτων ζώων και καταφύγια»

Αξιότιμε κύριε Διευθυντή,
Αξιότιμες κυρίες, Αξιότιμοι κύριοι,

Σε συνέχεια της αλληλογραφίας του Συνηγόρου του Πολίτη με τις υπηρεσίες σας, αλλά και τις αρμόδιες υπηρεσίες των Ο.Τ.Α. σε διάφορες περιοχές της χώρας, κατά τη διάρκεια διερεύνησης υποθέσεων¹ που αφορούν σε θέματα αδέσποτων ζώων συντροφιάς (κυρίως σχετικά με εγκαταστάσεις και καταφύγια, ίδρυση – λειτουργία - χρηματοδότηση, περισυλλογή, καταγραφή, κυρώσεις κλπ.) σας ενημερώνουμε ότι διαπιστώσαμε αδυναμία ή δυσχέρεια επίλυσης τους από τους δήμους. Συνέπεια αυτού είναι να βρίσκονται σε εκκρεμότητα υποθέσεις σε διάφορα στάδια, για τις οποίες είναι αναγκαίο να υπάρξει μια ενιαία και ολοκληρωμένη αντιμετώπιση.

Συγκεκριμένα, αναφορικά με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο στο αρθρ. 9 του ν. 4039/12 (όπως τροποποιήθηκε από το αρθρ. 46 του ν. 4235/14) περί δεσποζόμενων και αδέσποτων ζώων συντροφιάς, μεταξύ άλλων, προβλέπονται τα εξής:

«Περισυλλογή και διαχείριση αδέσποτων ζώων συντροφιάς

¹ Βλ. Συνημμένο πίνακα υποθέσεων

1. Οι Δήμοι υποχρεούνται να μεριμνούν για την περισυλλογή και τη διαχείριση των αδέσποτων ζώων συντροφιάς, σύμφωνα με το παρόν άρθρο. Η αρμοδιότητα αυτή μπορεί να ασκείται και από συνδέσμους δήμων, καθώς και από φιλοζωικές ενώσεις και σωματεία σε συνεργασία με τον αρμόδιο Δήμο, εφόσον αυτά διαθέτουν υποδομή, συνιστάμενη στην ύπαρξη κατάλληλων σχετικών εγκαταστάσεων ή οχημάτων μεταφοράς ζώων και ανθρώπινο δυναμικό με εμπειρία στο χειρισμό των ζώων. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται το είδος και ο αριθμός των εγκαταστάσεων και των οχημάτων, καθώς και η εμπειρία του ανθρώπινου δυναμικού, που πρέπει να διαθέτουν οι φιλοζωικές ενώσεις και τα σωματεία, για την άσκηση των αρμοδιοτήτων αυτής της παραγράφου.

2. Για τον παραπάνω σκοπό κάθε Δήμος ή όμοροι ή συνεργαζόμενοι Δήμοι ιδρύουν και λειτουργούν δημοτικά ή διαδημοτικά κτηνιατρεία και καταφύγια αδέσποτων ζώων συντροφιάς επιτρεπομένης της συνεργασίας με ενδιαφερόμενα φιλοζωικά σωματεία και ενώσεις ή και εθελοντές φιλόζωους σε ιδιόκτητους ή μισθωμένους ή παραχωρούμενους από το Δημόσιο, την Περιφέρεια ή από ιδιώτες χώρους. Στους Δήμους είναι δυνατόν να παρέχεται και οικονομική ενίσχυση από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς για τη δημιουργία και λειτουργία καταφυγίων. Τα καταφύγια αδέσποτων ζώων συντροφιάς αποτελούν χώρους προσωρινής παραμονής και περίθαλψης και η ίδρυση και λειτουργία τους διέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις για τα ενδιατήματα ζώων του ν. 604/1977 και του π.δ. 463/1978. Ο έλεγχος τήρησης των όρων λειτουργίας τους ασκείται από την αρμόδια Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της Περιφέρειας, σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν. 604/1977. Ο έλεγχος τήρησης των όρων λειτουργίας τους ασκείται από την αρμόδια Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της Περιφέρειας, σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν. 604/1977. Τα προβλεπόμενα από την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου διοικητικά πρόστιμα καθορίζονται από 1.000 έως 10.000 ευρώ. «Υπό την εποπτεία των Δήμων, μπορούν να ιδρυθούν και να λειτουργούν καταφύγια ή και κτηνιατρεία αδέσποτων ζώων συντροφιάς και από φιλοζωικά σωματεία και ενώσεις, που διαθέτουν το κατάλληλο κτηνιατρικό προσωπικό, τουλάχιστον έναν κτηνίατρο ανά 50 ζώα, την τεχνική υποδομή, τις εγκαταστάσεις και τον αναγκαίο εξοπλισμό, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 604/1977 και του π.δ. 463/1978, όπως ισχύουν.»

4. α) Τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς, που περισυλλέγονται, οδηγούνται τμηματικά στα υπάρχοντα καταφύγια αδέσποτων ζώων συντροφιάς, στα δημοτικά κτηνιατρεία ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, και σε ιδιωτικά κτηνιατρεία, που διαθέτουν την κατάλληλη υποδομή και μπορούν να φιλοξενήσουν προσωρινά και για εύλογο χρονικό διάστημα τα προς περίθαλψη ζώα, μέχρι την αποθεραπεία τους, υποβάλλονται σε κτηνιατρική εξέταση, στερώνονται, σημαίνονται με ηλεκτρονική σήμανση ως αδέσποτα και καταγράφονται στη διαδικτυακή ηλεκτρονική βάση...

10. Για την επαναφορά στο φυσικό περιβάλλον των αδέσποτων ζώων συντροφιάς λαμβάνεται υπόψη η πυκνότητα του πληθυσμού των αδέσποτων ζώων στην περιοχή που επαναφέρονται. Την ευθύνη για την επίβλεψη και τη φροντίδα των επανενασσωμένων αδέσποτων ζώων έχουν, από κοινού, οι Δήμοι, οι οποίοι μάλιστα δύνανται να δημιουργήσουν και σημεία παροχής τροφής και νερού για τα ζώα αυτά, καθώς και τα συνεργαζόμενα με αυτούς φιλοζωικά σωματεία και ενώσεις. Δεν απαγορεύεται η παροχή τροφής και νερού σε αδέσποτα ζώα συντροφιάς από φιλόζωους πολίτες, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι κανόνες καθαριότητας και υγιεινής...

Οι στερώσεις σε αδέσποτα ζώα συντροφιάς, όπως επίσης και η σήμανση και η καταγραφή τους πραγματοποιούνται δωρεάν και από εθελοντές επαγγελματίες κτηνιάτρους, που έχουν την Ελληνική υπηκοότητα ή την υπηκοότητα ενός από τα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι οποίοι συγκεντρώνουν όλες τις απαραίτητες προϋποθέσεις, προκειμένου να μπορούν να ασκήσουν νόμιμα το επάγγελμα του κτηνιάτρου στην Ελλάδα. Εθελοντές κτηνιάτροι που μετακινούνται προς τη Χώρα, προκειμένου να ασκήσουν το επάγγελμα του κτηνιάτρου προσωρινά ή περιστασιακά, πραγματοποιούν μόνο στερώσεις και σήμανση αδέσποτων ζώων. Στους εθελοντές κτηνιάτρους για την πραγματοποίηση των στερώσεων, της σήμανσης και της καταγραφής των αδέσποτων ζώων συντροφιάς μπορεί να διατίθενται οι εγκαταστάσεις των

γραφείων των αρμόδιων Υπηρεσιών Κτηνιατρικής της οικείας Περιφέρειας, Περιφερειακής Ενότητας ή του Δήμου ή άλλοι χώροι που ανήκουν στην οικεία Περιφέρεια ή Δήμο, εφόσον υπάρχουν διαθέσιμοι, υπό την εποπτεία των προαναφερθέντων αρμόδιων υπηρεσιών. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται οι προδιαγραφές των εγκαταστάσεων αυτών, ο εξοπλισμός τους, η χρονική διάρκεια διάθεσής τους, η διαδικασία διάθεσης και κάθε σχετικό θέμα. Για τον ίδιο σκοπό, επιτρέπεται να διατίθενται και οι χώροι τοπικών ιδιωτικών κτηνιατρείων.

Η στείρωση, σήμανση και καταγραφή των αδέσποτων ζώων συντροφιάς μπορεί να πραγματοποιείται και σε κινητές εγκαταστάσεις κατάλληλες για άσκηση κτηνιατρικών πράξεων, που διαθέτουν οι εθελοντές κτηνίατροι. Για τις κινητές εγκαταστάσεις παροχής κτηνιατρικών πράξεων χορηγείται άδεια λειτουργίας από την αρμόδια υπηρεσία Κτηνιατρικής της οικείας Περιφερειακής Ενότητας, όπου πρόκειται να δραστηριοποιηθούν, εφόσον πληρούνται οι απαιτήσεις που προβλέπονται στην απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων που εκδίδεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 13.»

«12. α) Σε κάθε Δήμο συγκροτείται με απόφαση του Δημάρχου πενταμελής επιτροπή παρακολούθησης του προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς, τα δύο μέλη της οποίας ορίζονται από τα φιλοζωικά σωματεία και τις ενώσεις που λειτουργούν νόμιμα και που εδρεύουν στο Δήμο ή στην οικεία Περιφερειακή Ενότητα. Στην επιτροπή μετέχουν...»

14. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται οι πρόσθετοι όροι και οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση από την αρμόδια Περιφέρεια σε Δήμους, σε Συνδέσμους Δήμων και υπό την εποπτεία των Δήμων, σε εγκεκριμένα φιλοζωικά σωματεία και ενώσεις, άδειας ίδρυσης και λειτουργίας καταφυγίων αδέσποτων ζώων συντροφιάς, οι όροι και οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν τα καταφύγια αδέσποτων ζώων συντροφιάς για τη λειτουργία τους και κάθε σχετικό θέμα.»

«15. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται ο δήμος και οι σύνδεσμοι δήμων, που επιχορηγούνται για τη δημιουργία και λειτουργία καταφυγίου αδέσποτων ζώων συντροφιάς και για την υλοποίηση των ενεργειών διαχείρισης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς, το ύψος, η διαδικασία και οι προϋποθέσεις καταβολής της οικονομικής ενίσχυσης, η σύσταση και συγκρότηση συλλογικών οργάνων, η διενέργεια ελέγχων και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Με την ίδια απόφαση εξουσιοδοτείται ο οικείος Περιφερειάρχης για τον ορίσμό των μελών των συλλογικών οργάνων που προβλέπονται σε αυτήν.»

Σύμφωνα με το ανωτέρω περιγραφόμενο νομικό πλαίσιο και με βάση τις αναφορές που έχει λάβει μέχρι σήμερα η Αρχή, αναδεικνύονται τα ακόλουθα ζητήματα:

- Από το συνδυασμό των διατάξεων προκύπτει ότι οι Δήμοι δε διαθέτουν τη διακριτική ευχέρεια, αλλά υποχρεούνται να προβαίνουν σε ίδρυση δημοτικών ή διαδημοτικών κτηνιατρείων και καταφυγίων αδέσποτων ζώων. Αυτά μπορούν να στεγαστούν σε δημοτικούς ή δημόσιους (παραχωρημένους από την Περιφέρεια ή το Δημόσιο) ή και ιδιωτικούς χώρους. Στην παρ. 4 του άρθρ. 9 του ν. 4039/12, εντούτοις, διαφαίνεται μια ευελιξία ως προς την επιλογή των χώρων προορισμού των αδεσπότεων ζώων, γεγονός που επιτρέπει στους Δήμους να χρησιμοποιούν και άλλους τρόπους επίλυσης των ζητημάτων, όταν δεν δύνανται να κατασκευάσουν καταφύγια αδεσπότεων (πχ. χώρους ιδιωτικών κτηνιατρείων). Σύμφωνα με την τροποποίηση του άρθρου 9, η διαχείριση των αδέσποτων ζώων συντροφιάς ασκείται πλέον και από συνδέσμους Δήμων, καθώς και από φιλοζωικές ενώσεις και σωματεία, σε έγγραφη συμφωνία με το Δήμο και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο νόμο 4235/2014.
- Σε συνέχεια του άρθρου 9 του ν. 4039/2012 (όπου προβλέπεται η δυνατότητα οικονομικής ενίσχυσης των Δήμων προκειμένου να καταστεί εφικτή η υλοποίηση των δομών αυτών) και της παρ. 15 του άρθρου 46 του ν. 4235/2014, εκδόθηκε η ΚΥΑ 2202/75660/2016 με θέμα: «Καθορισμός των προϋποθέσεων και της διαδικασίας

χρηματοδότησης Δήμων και Συνδέσμων Δήμων για τη λειτουργία καταφυγίων αδέσποτων ζώων συντροφιάς και για την υλοποίηση των ενεργειών διαχείρισης τους και έγκριση των σχετικών πιστώσεων έτους 2016». Ωστόσο, με αυτή την απόφαση δεν εντάχθηκαν στις επιλέξιμες δαπάνες εκείνες που αφορούν την κατασκευή νέων καταφυγίων ζώων ή νέων δημοτικών ιατρείων. Οι δαπάνες που μπορούσαν να καλυφθούν το 2016 αφορούσαν τη βελτίωση ήδη υφιστάμενων καταφυγίων και ιατρείων. Περαιτέρω, προκειμένου να χρηματοδοτηθούν οι Δήμοι οφείλουν πρώτα να προβούν αποδεδειγμένα στις καθορισμένες ενέργειες και δαπάνες και το ΥΠΑΑΤ, αφού εξετάσει τους φακέλους, έχει τη διακριτική ευχέρεια να εγκρίνει ή μη την αιτηθείσα χρηματοδότηση. Το γεγονός αυτό σε συνάρτηση με την οικονομική κρίση στη χώρα, δυσχεραίνει, μεταξύ άλλων, την επιτυχημένη εφαρμογή της νομοθεσίας περί δημιουργίας καταφυγίων αδέσποτων ζώων. Αξίζει να σημειωθεί ότι το α. 22 παρ. 5 του ν. 4039/12 ορίζει την υποχρέωση δημιουργίας και λειτουργίας των καταφυγίων σε όλους του δήμους εντός διετίας.

- Από τις αναφορές που έχουν κατατεθεί στην Αρχή προκύπτει ότι ελάχιστοι Δήμοι έχουν κατορθώσει να προβούν στην κατασκευή καταφυγίου. Επιπροσθέτως, για Δήμους, οι οποίοι είχαν προβεί στη διαδικασία του διαγωνισμού για τη δημιουργία καταφυγίου εντός του 2016, η διαδικασία ακυρώθηκε από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση και, ενώ προέβησαν σε νέα διαδικασία, αυτή δεν έχει εγκριθεί μέχρι σήμερα.
- Σημαντικός λόγος που προβάλλεται από τους Δήμους για την αδυναμία υλοποίησής τους, είναι το μεγάλο κόστος αφενός και η έλλειψη κατάλληλων χώρων αφετέρου. Οι ΥΑ που αφορούσαν τη δυνατότητα χρηματοδότησης, εφόσον πραγματοποιηθούν πρώτα όλες οι επιλέξιμες δαπάνες από τους Δήμους, φαίνεται να μην μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες των Δήμων, δεδομένου ότι το κόστος είναι συγκεντρωτικά μεγάλο και σε πολλούς ΟΤΑ δεν υπάρχει η δυνατότητα χρηματικής κάλυψης του εγχειρήματος. Σύμφωνα με την παρ. 6 του ν. 4235/2014, σε συνδυασμό με το άρθρο 2 της ΚΥΑ 2016 και την μη ένταξη στις επιλέξιμες δαπάνες τη δημιουργία και ίδρυση καταφυγίων, το θέμα μετατίθεται στη δραστηριότητα ιδιωτών, που ενδεχομένως έχουν χρήματα και μπορούν να κατασκευάσουν κτίρια. Περαιτέρω, από τη διερεύνηση των υποθέσεων διαπιστώνεται ότι η παρ. 1 τού άρθρου 19 του ν. 4039/2012 δεν μπορεί να εφαρμοστεί δεδομένου ότι δεν υπάρχουν δημοτικά καταφύγια ζώων και τα ιδιωτικά επίσης είναι λιγοστά, με αποτέλεσμα, παρότι έχουν υπογράψει συμβάσεις, να μην δέχονται ζώα από τους Δήμους.
- Η πρόβλεψη επιβολής προστίμων στους Δήμους, σύμφωνα με την παρ. 2 του αρθρ. 9 του ν. 4039/12 και το αρθρ. 12 του ν. 604/77 προκύπτει να αναφέρεται μόνο στη μη ορθή λειτουργία των καταφυγίων και όχι στην παράλειψη δημιουργίας τους. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το αρθρ. 21 του ν. 4039/12 τα ποσά από τα διοικητικά πρόστιμα πρέπει να διατίθενται αποκλειστικά για τη βελτίωση των δημοτικών καταφυγίων και κτηνιατρείων και για την αντιμετώπιση των δαπανών που προκύπτουν από την εφαρμογή του νόμου αυτού. Ζήτημα δημιουργείται εδώ από την έλλειψη οιασδήποτε διοικητικής κύρωσης στους Δήμους που δεν μεριμνούν για τη δημιουργία τέτοιων χώρων. Επίσης, δεν έχουν εντοπισθεί διατάξεις κυρώσεων στους Δήμους όταν δεν μεριμνούν για την ευζωία των αδεσπότεων.
- Σχετικά με τις αρμοδιότητες των φιλοζωϊκών σωματείων έχουν προβλεφθεί τα ακόλουθα:

α) Σύμφωνα με το το αρθρ. 7 του ΠΔ 107/2014 η Διεύθυνση Προστασίας Ζώων, Φαρμάκων και Κτηνιατρικών Εφαρμογών του ΥΠΑΑΤ είναι μεταξύ άλλων αρμόδια για τον καθορισμό υγειονομικών όρων κατασκευής και κανόνων λειτουργίας των εγκαταστάσεων των ζώων των φιλοζωϊκών σωματείων και άλλων φορέων και η παρακολούθηση, της δράσης των φορέων αυτών.

β) Με την παρ. 14 του αρθ. 9 του ν. 4039/12 με απόφαση του Υπουργού καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση σε εγκεκριμένα φιλοζωϊκά σωματεία και ενώσεις, υπό την εποπτεία των Δήμων, άδεια ίδρυσης και λειτουργίας καταφυγίων αδεσπότεων ζώων συντροφιάς.

γ) Στην πρόσφατη ΥΑ χρηματοδότησης αναφέρεται μόνο η δυνατότητα οικονομικής στήριξης των Δήμων ή Συνδέσμων Δήμων και συγκεκριμένα στην παρ. 15 του αρθρ. 9 του ν. 4039/12 όπως τροποποιήθηκε προβλέπεται: «*Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εσωτερικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται ο Δήμος και οι σύνδεσμοι Δήμων, που επιχορηγούνται για τη δημιουργία και λειτουργία καταφυγίου αδέσποτων ζώων συντροφιάς και για την υλοποίηση των ενεργειών διαχείρισης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς, το ύψος, η διαδικασία και οι προϋποθέσεις καταβολής της οικονομικής ενίσχυσης και κάθε άλλο σχετικό θέμα*».

➤ Από την κατάσταση των αδεσπότεων ζώων στους δήμους της χώρας, όπως αυτή καταγράφεται μέχρι σήμερα, δεν προκύπτει να υπάρχει η αναγκαία ευαισθητοποίηση του κοινού, ούτε και η κατάλληλη παιδεία σχετικά με τις υποχρεώσεις και τη φροντίδα των ζώων συντροφιάς.

Σε συνέχεια των ανωτέρω και με βάση τα ακόλουθα ερωτήματα, θα θέλαμε να συζητηθούν με τις αρμόδιες Δ/νσεις του ΥΠΑΑΤ τα αντίστοιχα ζητήματα:

1. Ποιος ο ρόλος των φιλοζωϊκών οργανώσεων μέχρι σήμερα για την υποδοχή αδεσπότεων ζώων, σε συνεργασία με τους Δήμους και εάν προβλέπεται κάποιος τρόπος στήριξης και χρηματοδότησής τους, εφόσον υποκαθιστούν σημαντικό κομμάτι του έργου που θα όφειλαν οι Δήμοι να επιτελούν.
2. Κρίνεται σκόπιμο να διερευνηθεί η δυνατότητα εκ των προτέρων χρηματοδότησης για την οικονομική κάλυψη του εγχειρήματος δημιουργίας καταφυγίων αδεσπότεων ζώων, εφόσον τηρούνται συγκεκριμένοι όροι και προσκομίζονται αποδεικτικά στοιχεία κατά την περάτωση του έργου (πιθανά με τη θέσπιση συγκεκριμένης ρήτηρας).
3. Πώς εκτιμά το ΥΠΑΑΤ την επάρκεια των χρηματοδοτήσεων που δίνονται για τις ιατρικές πράξεις σε ζώα και αν καλύπτουν τις ανάγκες που αντίμετωπίζουν οι Δήμοι. Ιδίως παρακαλούμε να ενημερωθούμε αν κρίνονται ικανές για την επαρκή κάλυψη των στερρώσεων, οι οποίες είναι ιδιαίτερα σημαντικές για τη μακρόχρονη επίλυση του ζητήματος των αδεσπότεων.
4. Εάν υπάρχουν σχετικές καταγραφές σχετικά με α) τον αριθμό καταφυγίων αδέσποτων ζώων στην Ελλάδα, β) τις διαδημοτικές συνεργασίες και γ) την ομαλή λειτουργία τους.
5. Τι συνίσταται από το ΥΠΑΑΤ όταν ο αριθμός των αδέσποτων σε συγκεκριμένες περιοχές είναι μεγάλος και πολύ δύσκολα διαχειρίσιμος από τον οικείο Δήμο.
6. Αν υπάρχει καταγραφή ανά Δήμο των αδέσποτων ζώων για την οποία να είναι ενήμερο το Υπουργείο και αν στην πράξη τηρείται η υποχρέωση σήμανσης και καταγραφής στην ηλεκτρονική βάση του Υπουργείου.
7. Τέλος, το Υπουργείο ερωτάται εάν έχει πραγματοποιήσει ή σκοπεύει να πραγματοποιήσει καμπάνια ενημέρωσης του κοινού και δημιουργία αντίστοιχων εκπαιδευτικών προγραμμάτων, σχετικά με τα ζητήματα των αδεσπότεων ζώων σε συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση.

Για την πληρέστερη ενημέρωσή σας επί του θέματος και τη συζήτηση των ανωτέρω θεμάτων, παρακαλούμε για τον προγραμματισμό συνάντησης με εκπροσώπους της Υπηρεσίας μας και τους συναρμόδιους φορείς του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, προς τους οποίους κοινοποιείται το παρόν.

Σας επισυνάπτουμε πίνακα με τις εκκρεμείς στον Συνήγορο του Πολίτη υποθέσεις, καθώς και υποθέσεις που έχουν τεθεί στο αρχείο αλλά περιέχουν βοηθητικά στοιχεία για το θέμα μας.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση.

Με τιμή
Ιωάννης Σαγιάς

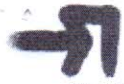
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

Ακριβές Αντίγραφο

Τριάντη Βασιλική

17/2/17

α/α	ΑΡ. ΥΠΟΘΕΣΗΣ	ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ
1	219091/2016	ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ -ΕΥΟΣΜΟΥ
2	218074/2016	ΔΗΜΟΣ ΣΚΥΔΡΑΣ
4	217427/2016	ΔΗΜΟΣ ΑΧΑΡΝΩΝ
5	215097/2016	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ
6	214239/2016	ΔΗΜΟΣ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ
7	212505/2016	ΔΗΜΟΣ ΠΑΓΓΑΙΟΥ
8	191040/2014	ΔΗΜΟΣ ΑΛΜΩΠΙΑΣ
9	190135/2014	ΔΗΜΟΣ ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑΣ
10	208049/2015	ΔΗΜΟΣ ΔΙΟΝΥΣΟΥ
11	159637/2012	ΔΗΜΟΣ ΔΙΣΤΟΜΟΥ ΑΡΑΧΩΒΑΣ ΑΝΤΙΚΥΡΡΑΣ
12	165872/2013	ΔΗΜΟΣ ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΗΣ

Αθήνα, 2 Ιουνίου 2017

Αριθ. Πρωτ. Φ. 1300.2/24032/2017

Γραμματεία Ποιότητας Ζωής
☎ 213 1306 664 – 693

Προς:

κ. Αντώνογλου Νικόλαο
Γενικό Γραμματέα ΥΠΑΑΤ
Αχαρνών 2
Τ.Κ. 10438 Αθήνα

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης
Και Τροφίμων
Γενική Διεύθυνση Βιώσιμης Ζωικής
Παραγωγής και Κτηνιατρικής
Διεύθυνση Προστασίας των Ζώων
Φαρμάκων & Κτηνιατρικών Εφαρμογών
Βερανζέρου 46
Τ.Κ. 10438 Αθήνα

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης
Και Τροφίμων
Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών
Μενάνδρου 22
Τ.Κ. 10552 Αθήνα

**Θέμα: Αποτύπωση συζητηθέντων θεμάτων και απόψεων μετά την από 23.05.17
συνάντηση εκπροσώπων του Συνηγόρου και του ΥΠΑΑΤ για ζητήματα αδέσποτων
ζώων και καταφυγίων**

Αξιότιμοι κύριοι,

Ευχαριστώντας σας για τη συνεργασία, ως ανταπόκριση στο υπ' αριθμ. πρωτ.: Φ.1300.2/7380/17.02.17 έγγραφο της Αρχής, και κατόπιν της σύσκεψης που πραγματοποιήθηκε στο ΥΠΑΑΤ, στις 23.05.17, με εκπροσώπους του Υπουργείου σας και του Συνηγόρου του Πολίτη, αναφορικά με θέματα αδέσποτων ζώων συντροφιάς (κυρίως σχετικά με εγκαταστάσεις και καταφύγια, ίδρυση – λειτουργία - χρηματοδότηση, περισυλλογή, καταγραφή, κυρώσεις κλπ.) θα θέλαμε να αποτυπώσουμε τα κυριότερα σημεία, τα οποία συζητήθηκαν, προκειμένου να αποτελέσουν βάση για περαιτέρω συνεργασία της Αρχής με το ΥΠΑΑΤ, προκειμένου να εξεταστεί η δυνατότητα προώθησης

τροποποιήσεων του θεσμικού/ διοικητικού πλαισίου, ώστε τα ζητήματα διαχείρισης αδέσποτων ζώων να επιλύονται με άμεσο και αποτελεσματικό τρόπο.

Στην ανωτέρω σύσκεψη μετείχαν από το ΥΠΑΑΤ οι κ.κ. : Θωμάς Αλεξανδρόπουλος/ Γενικός Διευθυντής Βιώσιμης Ζωικής Παραγωγής και Κτηνιατρικής, Ντουντουνάκης Σπυρίδων/ Προϊστάμενος Διεύθυνσης Προστασίας των Ζώων, Φαρμάκων και Κτηνιατρικών Εφαρμογών, Μαρίνου Αικατερίνη/ Προϊσταμένη Τμήματος Προστασίας των Ζώων, Αρβανίτη Αναστασία/ Τμήμα Προστασίας των Ζώων και Δαμιανάκη Αναστασία/ Τμήμα Προστασίας των Ζώων. Αντίστοιχα από τον Συνήγορο του Πολίτη παρέστησαν οι κ.κ.: Σαγιάς Ίων/ Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη – Κύκλος Ποιότητας Ζωής, Μαυρομάτη Ελευθερία/ Ειδική Επιστήμονας – Κύκλος Ποιότητας Ζωής, Παπαθανάσογλου Αντωνίνα/ Ειδική Επιστήμονας – Κύκλος Ποιότητας Ζωής, Πετούση Ντόρα/ Ειδική Επιστήμονας – Κύκλος Ποιότητας Ζωής και Ράππου Μαρία/ Ειδική Επιστήμονας – Κύκλος Ποιότητας Ζωής.

Συγκεκριμένα, τόσο από τους εκπροσώπους του ΥΠΑΑΤ όσο και από τον Συνήγορο του Πολίτη διαπιστώθηκε ότι δεν έχει λειτουργήσει αποτελεσματικά το θεσμικό πλαίσιο για την προστασία των αδέσποτων ζώων συντροφιάς (ν. 4039/12, ως ισχύει μετά την τροποποίηση με το αρθρ. 46 του ν. 4235/14):

Ειδικότερα, το ΥΠΑΑΤ επισήμανε την έλλειψη υποδομών (καταφυγίων, δημοτικών κτηνιατρείων) στους Δήμους τη χώρας, θέτοντας ως μια από τις αιτίες την ισχνή χρηματοδότηση, καθώς και την καθυστέρηση απόδοσης των κονδυλίων στους ΟΤΑ. Προφανώς, τα ανωτέρω αποτελούν ανασταλτικό παράγοντα στην ανάληψη τέτοιων πρωτοβουλιών από τους Δήμους. Το 2016 χορηγήθηκε στους δήμους ποσό ύψους 600.000 ευρώ για ιατρικές πράξεις και βελτίωση των υφιστάμενων υποδομών. Το Υπουργείο εξέφρασε την ελπίδα να εγκριθούν τουλάχιστον αντίστοιχες χρηματοδοτήσεις για το έτος 2017. Τονίστηκε ακόμη ότι τα χρήματα προέρχονται από τον τακτικό προϋπολογισμό και ότι οι εθνικοί πόροι είναι περιορισμένοι, ενώ η χρηματοδότηση είναι δυναμική, όχι υποχρεωτική.

Παρόλα αυτά, ακόμα και ενέργειες οι οποίες δεν εξαρτώνται από οικονομικούς πόρους, όπως είναι η σύσταση της πενταμελούς επιτροπής του άρθρου 9 παρ. 12 του Ν. 4039/2012 από τους Δήμους, δεν προκύπτει ότι προωθούνται από τους ΟΤΑ της χώρας, ως θα όφειλαν. Επισημάνθηκε, ότι όπως ήδη είχε αποτυπωθεί και στο ανωτέρω έγγραφο της Αρχής, ότι δεν προβλέπονται οιοσδήποτε κυρώσεις στους Δήμους που δεν προβαίνουν στις νόμιμες ενέργειες για την ευζωία των αδέσποτων ζώων. Στο σημείο αυτό τέθηκαν προβληματισμοί σχετικά με τις δυνατότητες που δίνει πλέον η νομοθεσία (άρθρο 8 του Ν. 4039/2012) για κατοχή αόριστου αριθμού ζώων σε κάθε κατοικία, καθώς διαπιστώνεται ότι πολλές φορές κατοικίες μετατρέπονται σε παράνομους «ξενώνες» δεσποζόμενων ζώων.

Ως μέγιστο πρόβλημα, το οποίο το ΥΠΑΑΤ προσπαθεί να επιλύσει άμεσα, τέθηκε η έλλειψη κτηνιατρικού προσωπικού στις αρμόδιες περιφερειακές δομές της χώρας, ενώ σημειώθηκε η αδυναμία επαρκούς και άμεσου ελέγχου από τις Περιφέρειες και η μη ενιαία εφαρμογή νομοθεσίας από τις ΔΑΟΚ.

Σχετικά με τα ζητήματα των φιλοζωικών οργανώσεων και της δυνατότητας συνδρομής τους για την ανάληψη των αρμοδιοτήτων που θα μπορούσαν να λάβουν με βάση το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, οι εκπρόσωποι του ΥΠΑΑΤ ανέφεραν την απουσία κεντρικής εκπροσώπησης των φιλοζωικών ενώσεων, αλλά και τη διάσταση των απόψεων περί αρμοδιοτήτων και τρόπου λειτουργίας μεταξύ των φιλοζωικών οργανώσεων. Ως εκ τούτου, διαπιστώνεται δυσχέρεια διαλόγου και συνεργασίας με τις φιλοζωικές οργανώσεις.

Ο Συνήγορος του Πολίτη ενημερώθηκε ότι το ΥΠΑΑΤ έχει προβεί στις ακόλουθες ενέργειες:

✓ Έχει προβλέψει δύο Τμήματα στη Διεύθυνση Βιώσιμης Ζωικής Παραγωγής και Κτηνιατρικής: α) Τμήμα Προστασίας Παραγωγικών Ζώων και β) Τμήμα Προστασίας Ζώων Συντροφιάς, στο οποίο θα ανατεθεί και η αρμοδιότητα ελέγχου των φιλοζωικών σωματείων.

✓ Παρουσιάζει τα στατιστικά των Δήμων για τα ζώα συντροφιάς σε διετές συνέδριο που οργανώνει ο Παγκόσμιος Οργανισμός για την υγεία των ζώων

* ✓ Από το 2016 διενεργεί εκστρατείες ευαισθητοποίησης για την προστασία των ζώων σε όλες τις βαλκανικές χώρες, σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας και τον Οργανισμό Προστασίας των Ζώων, διάρκειας ενός έτους, με δυνατότητα συνέχισης από το ΥΠΑΑΤ

Κατά τη διάρκεια της σύσκεψης συζητήθηκαν οι ακόλουθες προτάσεις και επιδιώκονται οι κάτωθι ενέργειες:

1. Μεταφορά του κεντρικού μηχανισμού ελέγχου για την εφαρμογή της νομοθεσίας περί καταφυγίων αδέσποτων ζώων από τις Περιφέρειες στο ΥΠΑΑΤ, ώστε σε περιπτώσεις διαπίστωσης παρανομιών να αίρεται απευθείας η άδεια λειτουργίας των καταφυγίων και να ορίζεται πού θα μεταφερθούν τα ζώα.
2. Στελέχωση των αρμόδιων υπηρεσιών με επιπλέον κτηνιατρικό προσωπικό.
3. Συνεργασία των δήμων για τη δημιουργία ή και επέκταση, αρχικά, δύο μητροπολιτικών κέντρων προστασίας αδέσποτων ζώων (διαδημοτικών καταφυγίων) σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη. Ως αξιόλογο παράδειγμα αναφέρθηκαν αυτό του ΔΙΚΕΠΑΖ και η πρωτοβουλία του δήμου Καλαμαριάς. Κρίνεται σκόπιμη η ίδρυση τουλάχιστον έξι επιπλέον παρόμοιων κέντρων σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας. Επίσης, είναι επιβεβλημένο, όταν δημιουργηθούν τα εν λόγω καταφύγια, οι Δήμοι που εξυπηρετούνται να έχουν υποχρέωση περισυλλογής και αποστολής των αδέσποτων ζώων σε αυτά, καθώς και σχετικής αποζημίωσής τους.
4. Αύξηση των χρηματοδοτήσεων για το εν λόγω ζήτημα στους Δήμους και αίτημα για παρέμβαση του ΣτΠ για το διπλασιασμό των κονδυλίων.
5. Εξέταση της δυνατότητας εμπλουτισμού των οικονομικών πόρων των Δήμων για τη στήριξη των δράσεών τους σχετικά με την φροντίδα των αδεσπώτων, κατόπιν σχετικής τροποποίησης του ν. 4039/2012, για τη χορήγηση δυνατότητας απευθείας είσπραξης των προστίμων από τους Δήμους για παραβάσεις των διατάξεων περί δεσποζόμενων ζώων.
6. Σύσταση για την επιβολή των διοικητικών και ποινικών κυρώσεων στους παραβάτες από τις αρμόδιες υπηρεσίες των Δήμων.
7. Νομοθετική πρόβλεψη για την επιβολή κυρώσεων στους Δήμους που δεν λαμβάνουν τα απαιτούμενα μέτρα για την εφαρμογή της νομοθεσίας περί αδέσποτων ζώων συντροφιάς.
8. Ενημέρωση της Αρχής για τα στοιχεία που έχει, μέχρι στιγμής, το Υπουργείο σχετικά με τη δομή λειτουργίας και οργάνωσης των Δήμων στο θέμα της διαχείρισης των αδέσποτων ζώων.
9. Σύνταξη εγκυκλίου από το ΥΠΑΑΤ για την αποστολή δεδομένων περί αδεσπώτων και δεσποζόμενων ζώων συντροφιάς από κάθε Δήμο, με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα ανταπόκρισης, προκειμένου το ΥΠΑΑΤ και ο ΣτΠ να λάβουν αριθμητικά στοιχεία, βοηθητικά στο θέμα της διαχείρισης των ζώων και της οργάνωσης των υπηρεσιών.
10. Συστηματική καταγραφή σε ενιαία κεντρική βάση δεδομένων των ζώων συντροφιάς και εξέταση της δυνατότητας απευθείας πρόσβασης των δήμων σε βάση δεδομένων που τηρεί ήδη το ΥΠΑΑΤ για τον αριθμό αδέσποτων και δεσποζόμενων ζώων συντροφιάς, όπως έχουν καταγραφεί από τους κτηνιάτρους επί σειρά ετών.
11. Πρόταση τροποποίησης της διάταξης περί πρόβλεψης συγκεκριμένου αριθμού ζώων εντός των κατοικιών.
12. Παρέμβαση της Αρχής στο πλαίσιο υποβολής νομοθετικών προτάσεων προς αρμόδιες επιτροπές της Βουλής.
13. Διεξαγωγή επικείμενων συναντήσεων με την ΚΕΔΚΕ, το ΔΙΚΕΠΑΖ, το ΥΠΑΑΤΤ και τον ΣτΠ.

Με βάση τα ανωτέρω και ευελπιστώντας στην ορθή και κατά το δυνατό σύντομη επίλυση των εν λόγω θεμάτων, παρακαλούμε να μας ενημερώσετε εγγράφως για τις απόψεις και ενέργειες του Υπουργείου σας επί των ανωτέρω συζητηθέντων ζητημάτων και προτάσεων και παραμένουμε στη διάθεσή σας για περαιτέρω συνεργασία.

Με τιμή

Ανδρέας Ι. Ποπάκης

Συνήγορος του Πολίτη

Ακριβές Αντίγραφο

I. G. Pappa

Παχώπου Ιωάννα